

V torek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mariboru
brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . .
za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .

Vrednisto in opravnisto
jena stolnem trgu (Dom-
plate) hišna št. 184.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskane 1krat,
5 kr., če se tiska 2krat,
4 kr., če se tiska 3krat.
veče pismenke se placu-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačati
kolek (stempel) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovajno
frankujejo.

St. 19.

V Mariboru 14. maja 1868.

Tečaj I.

Česki narodni program.

Že o svojem času smo pravili, da postopa česka opozicija čem dalje, tem odločneje, in da se nikakor ne bo pustila odpraviti ali zadovoljiti z nekaterimi dozdevnimi pravicami, ktere bi se jim na drobno ali na videz v sili in zadregi privolile. Živ dokaz vsemu temu je najnovejša številka demokratičnega českega časopisa „Svoboda“. Ta prinaša na svojem čelu naroden program, kteri se ima, kakor se sam poroča iz Prage, pri bodočem svečanem pokladanji temeljnega kamna narodnemu českemu gledišču razdeliti v tisoč in tisoč iztisih med obiskovalce in goste. Načela, ktera so v tem programu kratko in jedernato, pa jasno in dostojno načrtana, bolj in bolj se prijemajo src českega naroda in brz ko ne, ne bomo imeli več dolgo čakati dobe, ko bodo temu programu vsaj v njegovih bistvenih delih tudi narodovi voditelji pritrdili, ter ga javno razglasili. Gledišina svečanost bo zanesljivo k temu mnogo pripomogla. Zatoraj razglašamo imenovani program, da naši Slovenci spoznajo, kako se mislijo vrli naši bratje Čehi proti vladi in njenemu početju obnašati. Program se glasi tako-le:

Naši predniki se niso izogibali dela in truda, kedar so hoteli si zagotoviti boljše bivanje, niso se ustrašili, kedar so z vseh strani valili na nje neprijatelji, ampak moško in odločno ne krvi ne životov svojih štedé so branili složno svojo domovino, zastopali pravice svoje. Bodimo jih vredni potomci in vedoči, kakošno so nam zapustili dedšino, ne jenjajmo, dokler nam ne bode povrneno! Dolgo smo se poniževali in beračili tam, kjer so se z našega mastili, dolgo smo prosili le za del očetovske dedšine; dolgo smo se pogajali ponujajoči več, nego je nam pripuščala čast k vrlim našim prednikom! Doba ta je vendar minola. Zatajiti moramo na čas golobičijo svojo prirojenost, ne poznamo popuščanja, ne imejmo sluha za obljube goljufive in besede linavske. Imé Čehov zopet slavno bode češčno, kedar, kakor jeden mož stoječi si dokopljemo tega, kar nam gré po pravici božji in človeški. In to so točke nasledujoče:

1. Kraljestvo česko, mejno grofijstvo moravsko in najvodstvo šlesko so činili zmirom in činijo še zdaj neprerušljivo državno celoto — korono česko.

2. Na čelu države korone česke stoji koronani ustavni kralj česki, kteri po svoji postavni pravici deli vladarsko oblast z generalnim zborom korone česke, njemu na strani stojé svetovalci koronini, naj viši uradniki deželni — ministerstvo česko. Kralj

česki z dvorom svojim ima neki čas v letu prebivati na gradu praškem; kedar pa ima v drugo deželo oditi, takrat ima to kraljestvo izročiti v oskrbljevanje domačinu ali domačinom tega kraljestva se svetom generalnega zbora (zakoni iz l. 1526.)

3. Generalni zbor koronini ima pravico postavodajavno v vseh stvareh skupnih deželam korone česke. Zbor česki pa in moravski in šleski ima pravico postavodajavno v vseh stvareh deželnih. Ktere strani so skupne korone česke, in ktere so deželne ustanovijo prvi sklicani ustavodajavni zbori korone česke zuzajemno pogodbo.

4. Naj imenitnejša in ne oddateljna pravica generalnega zbora in zbora deželnega je dovoljevati davke onega za strani skupne korone česke, tega za strani deželne.

5. Zboru generalnemu so odgovorni naj viši uradniki deželni ali ministerstvo česko, ktero stoji na čelu vseh odborov javne in sodne oprave. Naj viši uradniki so pa ti-le: 1) naj viši kancelar ali minister zunajskih strani; 2) naj viši purkrab praški ali minister notrajnih zadev in deželne brambe; 3) najviši kamornik ali minister denarstva; 4) najviši sodnik ali minister pravice; 5) minister osvete (izobraževanja) in poduka; 6) najviši dvorni mojster ali kraljev minister za oskrbljevanje posestev kraljevskih in za izpeljevanje oblasti, ktero ima kralj.

6. Korona česka (dežele k nji spadajoče) je razdeljena v župe (okrajna zastopništva) samoopravne, kterim gre: a) opravljati premoženje in zadeve občinske; b) posvetovati se na shodih župnih o vseh rečeh, ktere so župi ali okraju na hasek ali kvaru in podavati o tem zboru deželnemu ali ministerstvu predloge, prošnje, protislove (proteste) in pritožbe; c) pobirati od deželnega zbora dovoljene davke in vojake; d) voliti si svoje uradnike in sicer za opravo javno in sodnijsko.

7. Sledeče pa so pravice prebivalcev korone česke: a) Vsi brez razdela so pred postavo ravnopravni; b) vsi brez razdela jezik in vere, brez razdelov vseh stanov imajo pravice politične; — samo, kar razločuje starost; c) svoboda verska je vsakemu zagotovljena; d) vsaki ima svobodo osebno t. j. nikdo ne sme ljubovoljno preganjan in zaprt biti; e) vsaki more mnenje svoje svobodno z pomočjo tiska dalje širiti; f) vsaki ima neomejeno in svobodno pravico za peticije, združevanje in ustanovljenje društev; g) napravijo naj se porote iz naroda izhajajoče; h) vsaki ima pravico se izobraževati; i) vsaki dosegsi določeno starost ima pravico se vdeleževati javnega življenja, se vdeleževati glasovanja vse-

Listek.

Rihard Cobden.

Le redki so možje, ki bi si bili v besedi, pismu in djanji toliko zaslug za delavno človečanstvo pridobili, kakor Rihard Cobden. Delal in živel je sicer v prvi vrsti v Angliji in za Anglijo, a njegovo življenje more v izgled služiti celemu omikanemu svetu. Pri Cobdenu se učimo, kaj premore osebna vrlost, trdna stanovitnost, čista nrav in nesebično prizadevanje. Kar je Cobden, tega ne zahvaluje prijazni sreči ali vgodnemu slučaju, ampak lastnemu delu samemu sebi.

Rihard Cobden se je narodil od revnih staršev 3. junija 1804 na neki pristavi v Dunfordu, ne daleč od Midhursta v anglijski grofiji Suseks. Njegova izreja in odgoja je odgovorila za početka nizkim okoliščinam, v kterih se je narodil. Razširilo pa se je v kratkem njegovo dušno obzorje, ko je bil dobil v hiši svojega žlahtnika v Londonu službo knjigovodje. Koliko se jih pušča v enakih okoliščinah izvabiti po zapeljivosti in nasladnosti velicega mesta! Cobden je le hrepenel po sredstvih, s kterimi bi se zamogel sam vrata odpreti do večje omike in izobraženosti. Pri tem je imel premagati še nevoljo svojega gospodarja, kteri se ni mogel sprijazniti z nobeno nego svojo denarnično knjigo. Pridno se je učil Cobden iz vseh dobrih knjig, kar mu jih je prišlo pod roke. Marljivo je bral, kar je bilo v dotiki z njegovim poklicem, in ga je moglo dušno povzdignoti nad njegovo vsakdanje življenje in ga dovesti k višjemu spoznanju. Narodno gospodarstvo in povestnica sta mu bila naj manj od rok, in Adam Smith je bil v kratkem njegov kažipot, čegar vednost si je prilastiti hrepenel. Kar si je čez svoj stan in poklic v mirnih brezposlenih urah pridobil, oživljalo, bistrilo in zorilo mu je opazovanje, h kteremu so mu dajala prilike njegova kupčijska potovanja; naučeno mu je izpopolnjevalo življenje, ker se je priučenega vedno pri prvi dobri pri-

liki posluževal in skušal, ali velja ali ne. Kot kupčijski popotnik je obiskal mladi Cobden Kopno in celó Egipt. On je umel potovati ne le svojemu naročniku gospodarju na korist, ampak tudi sebi v največo dušno hasen in si pridobiti po lastnem ogledavanji ono vedo, brez ktere nekaj ni bila niti plemenitnikova omika dovršena, niti dober rokodelce v svojem poslu dovolj izučen. Največi in najbolji del svoje vednosti si je pridobil Cobden na svojem potovanji. Kar vé današnji čas navadoma le ceniti za kratek čas ali počitek, to je bilo za njega šola dušne svobode. Cobden je dokazal na svoji lastni osebi, koliko zamore storiti premišljivo branje in koristno vporabljenoto poto-vanje, če si hoče kdo iz poželenja po vednosti in uku prizadevati pretrgano ali neveljavno učenje ljudske šole nadopolniti si. Kot ponižen trgovski popotnik se je Cobden več naučil, kakor več del današnjih državnikov na svojih diplomatskih potih. On se je državljana izpopotoval.

Ko je bil prirojenega kmečkega fantiča popolnem slekel in prišel do samosvesti, pristojne njegovim skušnjam in vednostim, posrečilo se mu je, da je v družbi z nekaterimi mlajšimi kupčijskimi tovarši v Manchesteru pričel svojo lastno katunarnico. Denar, kar ga je potreboval, da je mogel na lastno roko začeti, kaci 3000 tolarjev zlatnine, je dobil na svoj pošten obraz od na pol neznanega človeka, kteri je zaupanje imel do mladostne, na ptujem vtrjene previdnosti. Leta 1830 se je naselil v velikem fabriškem mestu, v glavnem sedeži anglijske bombaževine. Vsi delavni in mogočni konkurenci vkljub je povzdignol svojo novo kupčijo do najviše veljave, posebno s tem, da je izdelavanje blaga izboljšal in skrbno opazoval, kakošno blago in ktera pisava se po ptujih deželah najraje kupuje.

Životopis velike večine vseh onih, kterim je „ratalo“, ali kterim „se dobro godi“, se pogublja od tega srečnega trenutka v rodbini in vzbuja k večjemu med njihovimi dediči še nekoliko zanimivosti. Ne tako pri Cobdenu. Lastno blagostanje ga ni pokopalo v lastnem povžitku, vzbudilo mu je marveč živo čutje za ptujo siromaščinu, za nezgode javnega življenja. Svojo po-

občnega; m) zastopnik ali poslanec naroda mora biti 21 let star.

8. Sledeče so pravice jezika českega: a) V koroni česki naj bode česki jezik položen za temelj zakonodarstva in oprave javne, vsak prebivalec druge narodnosti naj ima popolno in ravno pravico svojega jezika; b) uradov javnih morejo doseči le možje jezika českega v besedi in pismu popolnoma zmožni; c) narod česki ima pravico do vseh zavodov izobraževajočih in do šol viših, ktere so bile s premoženjem jegovim napravljene. Rad vendar priznava tudi drugemu narodu te dežele delež na narodnem tem premoženji, kedar ta prizna to nepobijateljno in prirojeno pravico jegovo in kedar postane branitelj in ne izdajalec pravic dežele naše — staroslavne korone česke. Tako stojimo, ne moremo drugače.

Narodno gospodarstvo.

Ali Potablo ali Predel?

Ker je „Slovenski Narod“ že v več listih govoril o južnem oddelku princ Rudolfove železnice, in se dosedaj potegoval za Predelsko črto, mi upam pri svoji nadsebnosti gotovo ne bo odrekal malega prostora za sporočilo obravnave dotičnega predmeta v naši kupčijski zbornici.

Predsednik je tržaško kupčijsko zbornico sklical 8. maja k seji, da bi zbornica svoje misli izrekla o nekem povabilu mestnega župana Porenta: mestni župan namreč je pozval zbornico, da bi združena z mestnim zborom vlado prosila za določanje iztoka in za hitro sezidanje Rudolfove železnice.

V seji je neki poročevalec najpred sporočal na dolgo in široko, kaj je dotični posebni odbor v zadnjih treh letih za rečeno princ Rudolfovo železnico storil, nazadnje je pa zbranim priporočal tole: kupčijska zbornica je pripravljena z mestnim zborom združena ministerstvo prositi, da se južni oddelek princ Rudolfove železnice pred ko mogoče sezida, dotično črto (ali čez Potablo ali čez Predel?) naj si pa vlada sama izvoli. V tem zmislu je bila kupčijska zbornica že popred kupčijskemu ministerstvu prošnjo vložila.

Kar se oglasi g. Danisov z nasprotnim nasvetom in ga skuša podpirati z obilnimi, semtertje celo s praznimi uzkroki, kterih posnetek v kratkem je: ali naj se naredi železnica čez Predel ali pa se naj popolnoma opusti. Predelsko črto Danisovega nasveta je posebno podpiral Mörpurg (sedanji zastopnik južne železnice v Trstu); povdarjal je veliko njeno korist za Trst, zvesto vdanost našega mesta, ob kratkem govoril je le z osebnega stališča, a nikakor ni gledal na vsestranske interese. — Za njim ušane g. Porenta, in je govoril v predgovorniku zmislu, celo rekoč: da je dotični odsek za železnico nezmožnega se skazal, določevati o tej prevažni cesti, celo osebnosti dotičnih odbornikov ni prezrl rekoč, da so večidel tuji, kteri s popred omenjenim nasvetom in s svojimi spisi nikakor niso dostojno zastopali Tržaške kupčijske zbornice.

Hud boj nastane, kajti temu nasvetu so se moško upirali Rieter, Tanzi, Buill; podpirali so svoje besede z dobro podstavljenimi djanskimi skušnjami in kazali so na to, kako sta inženirja Milesi in Hoffman za tehničnega stala sodila o Potabelski in Predelski črti. Rieter je posebno povdarjal, da je trgovina pravi komunist, ki povsodi išče le lastnega dobička. Zato je treba najkrajše ceste, in to tako hitro, kolikor mogoče sezidati: čas je denar in Trst bo cvetel.

Krajci bi morali tudi se poganjati le za Potabelsko črto, ker le potem se smejo nadjati, da bodo za Krajnsko Gorensko prevažno železnico po savski dolini napravili. — Ko so razgovori ponehali, so nasvet rečenega

zornost je obrnil na srenjsko in stanje državnega vladanja. Pohleven kakor je bil, je jel neimenovan pomagati pri necem v Manchesteru izlazečem mestnem časopisu. Javelne bi bil kedaj imenoval svoje imé, ko bi ne bila visoka vrednost njegovih spisov izbudila opazovanja in vrednosti med svojimi sodržavljani, ki so hoteli izvrstnega pisatelja po imenu poznati.

Njegovo prvo samostalno publicistično delo pod naslovom: „Anglija, Irija in Amerika“ leta 1835 izišlo, je ometavalo politiko lord Palmerstona. Leto kasneje je uspešno pobijal strah pred Rusi, ki je tisti čas splošno gospodaril, kakor ga nam dandenes po vsi sili vrivajo. Car Nikolaj je bil poljski upor zadušil. To je samo na sebi zadostovalo nekterim anglijskim politikarjem, kterim je bil Urquhart vodja, da so širili glas in prepričanje, da je zapadni omiki zadnja ura odbila, da jo žugajo zadušiti izhodni barbari, ki se bodo kakor začasa splošnega ljudskega preseljevanja siloma v Evropo vrinoli in vse pokončali, kar se jim bo nasproti stavilo. Ta strah je jasno razkril Cobden kazaje, da je, kakor pravi naš prigovor znotraj prazen, zvunaj ga pa ni. Sloveča ruska velika Potemkina in Suwaroffa je primerjal anglijskima junakoma Wellingtonu in Nelsonu. A ne njima, ampak Wallu in Arkwrightu, ktera stasi mnogo zaslužila za iznajdbo in dopopolnjevanje parnih strojev (hlaponov), ima zahvaliti Anglija svojo orjaško trgovino na vse strani sveta ter svoje blagostanje, njima se ima zahvaliti, da je daleč prekosila najbolj glasovita kupčijska mesta prejšnjih časov Tir, Kartagino in Benedke.

V tem in enakem manjem časnikaarskem boji se je izvežbal Cobden za vojvoda velike vojske, ktera se je kmalu potem proti anglijskim žitnim colom vojskovala. Zatoraj bomo obširneje govorili o tej zadevi, jedni iz med naj bolj važnih v zgodovini anglijskega državnega napredka in razvoja, ki je pa tudi najimenitniši oddelek Cobdenovega življenja. [D. d.]

kupčijskega odseka zavrnilo s 17 glasovi zoper 11 in Danisovemu pritrdili. — Po tem takem so se za Predel določili in zvolili 3 možje, ki se bodo z mestnim zborom pogajali. Dopisnik je, kot že to poročilo kaže, za Potabelsko črto. — Pred ko ne mi bo zagovornik Predelske črte g. Šink .. ec v „Slov. Narodu“ ugovarjal; pa saj se zmiraj velja stari pregovor: da se resnica prav spozna, naj se slišita oba zvona. *) S —

Dopisi.

Iz Ljubljane 11. maja. A. (Volitev mestnega odbora v III. razredu.) — Hvala Bogu da bode kmalu konec volitev in da bomo kmalu rešeni strupenih žolčapolnih člankov in „eingesendet“ Laibacherice. Zgodovinsko karakteristično ostalo bode, kar je tiskala laži in nesramnih obrekovanj zadnjih 14 dni, tako da človeku res slabo prihaja, če vse to prebira. Žalostna prikazen za Ljubljano, če bi takimi sredstvi zmagali naši nasprotniki.

Prvi dan volitev dné današnjega iztekkel je dobro, kakor ste že brzojavno naznanili. Naj tukaj bolj natanko ponavljam izid volitve v tretjem razredu, ki je imel voliti 4 zastopnike. Volilcev šteje ta razred 201 in prišlo jih je k volitvi 163; narodnjaki dobili so glasov: Dr. Janez Bleiweis 122, Blaž Verhovc 121, Dr. Janez Ahačič 116 in Mihael Pakič 114. Nasprotni kandidati so dobili: Pirkner 49, Matevž 42, Komar 43, Rudholcer 36. Kakor sem že zadnjič omenil, bila sta od nasprotnikov v tem razredu za kandidata postavljena tudi narodnjaka gg. Rost in Matevž; oba pa sta se lepo zahvalila za to, ter izrekla, da ne prevzameta. In vendar so pustili g. Matevžeta — kterega mi poznamo za poštenega domačina — med svojimi kandidati. Odtod pride, da je vkljub svoji izreki dobil nekoliko glasov kot nasprotni kandidat, kar pa prav za prav nikdar ni bil, kjer ga poznamo za poštenega narodnjaka. Le iz zvijače je nastavila nasprotna stranka omenjena dva gospoda za svoja kandidata, kjer je dobro vedla, da tretji razred je skala, ktero nemškutarski valovi ne bodo še tako hitro spodjedli, in da ni zmaga mogoča. Bog daj da se enako obnese tudi prvi razred, ter se ne dá preslepiti puhlim frazam in grdemu obrekovanju!

Iz Ljubljane. 12. maja. A. (Volitev za mestni odbor v drugem razredu.) Izid volitev v drugem razredu je ta-le: Od 487 volilcev tega razreda prišlo jih je k volitvi 431, in izvoljeni so — kakor je bilo pričakovati — nasprotni kandidati: Wencel Stedry z 247, Leopold Bürger z 247 in Jan. Marinschek — nekdanji narodnjak, zdaj velikonemec — z 241 glasovi. Naši kandidati so slavno podlegli; dobili so: Gustav Tönies 175, župnik Jože Zupan 175, dr. Jernej Zupanec 168 glasov. Tedaj le za 70 glasov je zmogla pri tako obilni vdeležbi nasprotna stranka v II. razredu, v kterem je 215 c. kr. uradnikov in penzionistov, brez c. kr. učiteljev raznih šol, med kterimi zadnjimi pa je dosti vrlih narodnjakov, kakor so pri c. kr. uradnikih le posamezni hvale vredni bele vrane.

Meščanstvo, ki šteje v tem razredu 190 volilcev, držalo se je vrlo. Več o tej volitvi prihodnjič.

Iz Gorice 8. maja. R. S. — V zadnjem dopisu omenjena napetost med laškimi ali zaprav polasčenimi našimi meščani se še zmiraj ni podela. Odveč bi pa bilo v našem prvem političnem časniku to pomenljivo ravnanje laških strank na drobno opisovati. Tu se nasprotniki resno pošlatajo, tam okna pobijajo, zlasti razuzdanim rogoviležem dišč steklena vrata pri nekterih kavarnah, v kterih še celo mize, svetilnice svoje eksistence zveste niso, tam zabrenč močna krepelj v nasprotnikovih nogah ali pa nevaren kamen zavzviža mimo njegove glave. Da je pravega furlanskega petja in šundra na večer dosti po vseh ulicah, mi še omeniti ni treba, naj si bodo pevec in ropotači že podšuntani in podkupljeni ali ne. Vse te drobne mušice prepuščam naši „Domovini“, ki je razum preotrčjih svetov tudi polna Salamonove modrosti. Kot kaki oficijezni pisatelj iz bogatega korita za neznajčne časnike pripravljenega je z vso svojo filistersko osornostjo grozila se nad évrstim „Tržaškim Primorcem“, ker ni vedel, da se Compagnuzzi pravi Rojice, Ravno to je oponašala Dunajski „Zukunft“. Kaj bi bila še rekla „Sl. Narodu“, ko bi njegovi dopisnik ne bil imenoval mu dobro znanih „m. lih roj“, po kterih št. Andrških pašnjah je Domovinin vrednik zbrusil brez števila podplatov! Oficijelni in oficijezni nasprotniki so res povsodi enaki. Kakor Tržaška tetka (podpira jo Ljoid, Ljoida pa naša država) o „losgelassener Meute ljubljanskih narodnjakov, tako govori uradni „Osservatore Triestino“ o „sloveno partito retrivo“, ki „sguinzaglia i suoi arruffa populi“ itd., in graja razum naše „Domovine“ slovenske liste zlasti pa „Slov. Narod.“**)

Res nobena stvar ne presega tako zvane uradne in poluradne nevednosti. Ravno kar mi pride v roko pregled vseh kmetijskih učilnic (der landwirthschaftl. Unterrichtsanstalten der im R. R. vertretenen Königreiche u. Länder der öst. Mon.) Med drugimi za Primorsko zanimivimi rečni pravi: V Gorici je tudi kmetijska šola z 2 razredoma in 3 učitelji; ustanovljena je bila 1867. leta. Zdržuje jo deželni zbor, za vse pri učenju potrebne stvari ali učila skrbi goriška kmetijska družba, ktera za šoli izročeno poslopje, za poskušnje iz deželne denarnice na leto po 800 gl. dobiva. Učenci se podučujejo v uštrčnih razredih. Vsa šola stane deželi 2200 gl! — Mi Goričani pa še tega ne vemo, kedaj se je šola odprla in kdo da v njej podučuje in koliko učencev da ima! Zakaj „Domovino“ tega še ni „konstatila?“

Iz Istre 5. maja. [Prva prošnja isterskih Slovanov o isterskih gimnazij. Domorodcu srce veselja igra vidši, kako se po nekterih krajih slovanske naše Istre narod prebujuje in zaveda svoje slovan-

*) To je tudi naše geslo; zatorej smo odpri predstoječemu dopisu predake „Slov. Naroda“, dasiravno ni izpodbil ni jednega tehtnih in djanskih podpor, s kterimi je zaslonil naš sodelavec Ščink .. ec svoje mnenje o Predelski črti. Brez vsake zanimivosti res ni zvedeti, kdo je za ta ali oni nasvet, in kdo proti njemu. Pravo lice pa za seboj mnenje še le dobi, če izvemo za kaj je kdo pro ali contra? Vredn.

**) Ker smo o ostudnem Osservatorovem sestavku že od nekega drugega dopisnika iz Primorskega dobili obširni zagovor našega lista in ljublj. narodnjakov, smo Vašo kaj krepko „od bitnico“ na tem mestu izpustili. Vredn.

ske krvi. Naj večja zasluga gre dotičnim narodnjakom zlasti onim po eve-
teči Liburniji stanujočim, ki se ne bojé niti trudapolnega dela, niti mnogo-
vrstnih zopernosti in zavér, ktere jim naj hujsi uradni in neuradni nasprot-
niki naše narodnosti stavijo. Njih imena bodo na veke vpisana v sreih pre-
bujenih meščanov in tržanov. Jaz bi jih raji kakor rad po „Slov. Narodu“
z razstavljenimi debelinami pismeni razglasil celemu slovanskemu svetu, pa oni
ne iščejo očitne pohvale; kajti njihovo največje plačilo je z izdramljenimi
svojei veseliti se narodnega napredka.

Ti slavni buditelji, prava kri iz narodove krvi, se dobro zavedajo,
kako je v njih mladih letih tuščina tlačila naravni razvitek njih duševne iz-
obraženosti; oni se živo zavedajo, kako ste se šola in javno življenje zane-
marjali, sovražili in z nogami teptali materni — mili slovanski jezik, za
nas jedina temeljita podlaga vsacega razvoja; oni se še zmiraj s srčitim
sercem zavedajo, kako so jih Italijani zasramovali, s kolikim trudom so se
sami vadili in urili v materinščini, ktere dotične šole še priznati niso hotele.
Zato se sedaj tako živo poganjajo, da bi se isterske šole, zlasti isterski
gimnaziji v Paznu in Kopru preuredili po načelih, ktera se edino strinjajo
z naravnimi-narodnimi razmerami isterskih prebivalcev.

V tem duhu je pisana prva peticija ali prošnja, v kateri nekteri slo-
vanski trgi in nektera mesta naše Istre prosijo državni zbor za preuredbo
rečenih gimnazij. Glasi se takole:

Slavni zbrani poslanci!

V 81. seji slavnega zbora je bila njemu predložena prošnja, ktero
je več isterskih mest podpisalo, da bi se v Paznu ustanovila izključivo ita-
lijanska gimnazija.

Ker so pa ono prošnjo vložili brez vse naše vednosti, če se prav
tudi mi vrstimo med najstarejša isterska mesta — in ker želimo, da se bi
tudi nam pravica godila, kajti štejemo se med Slovane, kateri znašajo dve
tretjini vseh stanovalec isterskih —, zato naj bo nam dovoljeno slavnemu
zboru priobčiti sledeče razloge.

Po vsej pravici je častiti poslanec g. Svetec opiraje se na §. 19
osnovnih postav nasvetoval, da naj bi se Pazenska gimnazija tako prena-
redila, da bi zadovoljevala kakor isterskim Italijanom, tako tudi ondesnjim
Slavjanom. Žalibože, da ta nasvet ni obveljal, ter nam isterskim Slavjanom
podrl vse upanje, da bi nam kmalo napočila boljša bodočnost.

Italijani imajo v Kopru celo (višo) gimnazijo z ustanovljenim učnim
jezikom italijanskim; mi isterski Slovani ne nahajamo v tej gimnaziji nikake
pravice, ker se v njej naš jezik le v osmih (? pisatelj) izvanrednih urah uči
in k temu nauku le rojeni Slovani pa stipendisti ali podpiranci hoditi morajo.

Po tem takem se na enakopravnost še misliti ne more, kajti mi
Slovani smo primorani italijanski se učiti, Italijani pa še celo nikake prilike
nimajo, da bi se naučili slovanskega jezika, če se bi ga tudi učiti hoteli.
Saj je vendar preočito dokazano, da je v Istri potreba znati slovanski ka-
kor tudi italijanski jezik. Slovani po isterskih gimnazijah še zmiraj prositi
(ali beračiti) moramo za enakopravnost jezikov.

V gimnaziji Pazenski je učni jezik nemški, zato je nujna potreba jo
prestrojiti, kajti sedanja ravna (z nemškim učnim jezikom) se ne prilaga
niti Italijanom niti Slovanom. Gledé na vse to živo prosimo, da bi se pre-
naredba ne svršila na našo škodo, da bi se tudi naše pravice po državnih
osnovnih postavah zagotovljene ne prezrle, ter da bi se na isterskih gim-
nazijah našemu jeziku djansko priznala tista pravica, ktera mu gré kot ob-
čnemu (deželnemu) jeziku Slovanov, ki štejejo 2 tretjini vseh isterskih pre-
bivalcev. — V zadnjem odstavku prosilec povdarjajo svojo prošnjo z milimi
besedami rekoč, da naj bi od njih ne zahtevali samo davke plačevati, in to-
žijo, da jih je njihov poslanec popolnoma zapustil.

S zmernejšimi besedami bi ta prošnja ne bila mogla govoriti za na-
še narodne — slovanske pravice, za njih očitno priznavo in izpeljavo v ister-
skih gimnazijah; in vendar jih je podpirala z neovrgljivimi dokazi. Slava!
bistroumnim možem, ki so sestavljaje jo se ogibali vseh pristranskih izrazov,
vseh zvijačnih ovinkov. Kako lepo se loči naša peticija od razupete ita-
lijanske! V tej govoru le slepa strast pa navihana prekanjenost, očitno nam
odreka slednjo pravico do izobraženosti, da celo odreka nam pravico do na-
rodnega življenja.

Res od več bi bilo tako jasno in zmerno našo prošnjo na drobno
pretresovati in semtertje kako jederno misel, ki je skoraj s prekrotkimi be-
sedami izrečena, na široko in dolgo pojasnevat.

Tako bi dotična naša mesta iz zgodovinskega stala lahko bila doka-
zala, da so ravno tako stara in slavna, kot ona poitalijančena mesta, ki so s
prevzetnimi, celo drznimi besedami omenjene peticije sebe in isterske Itali-
jane poveljevala, slovanske trge in mesta pa kakor vse isterske prebivalce
zasmehovala in čnila. Naši slavni narodnjaki bi bili v svoji prošnji lahko
dokazali, da je Istra z isterskimi otoci nekda bila popolnem slovanski svet:
in sicer Slovani so jo posedli že tedaj, ko še ni bilo na našem polotoku ni
jednega Italijana; že tedaj so Jugoslovani po isterski zemlji naseljeni bili,
ko o Italijanskem narodu, (v pravem pomenu te besede) še celo unkraj ja-
dranskega morja ni bilo ne duha ne sluha. Tako bi bili našinci, nasprotniki
italijanski prošnji, dostojno spričali, da isterski Slovani nismo, in tudi nismo
bili tista „sanjarska“ (sognato) drhal, za ktero so nas prečudno izobra-
ženi (!) Italijani ali za prav njih isterski privrženci pred očitnim svetom
oklicali. (D. d.)

Iz Primorskega. [Konec.] Da se v srbski knježevini mladina po
vseh šolah, tedaj tudi v srednjih — podučuje v maternem t. j. srbskem je-
ziku, ne pa morebiti v turškem ali italijanskem, tu le mimo gredé omenim.
Slovenci res še dosedaj z njihovim prekrotkim postopanjem niso dobili
nijedne slovanske gimnazije, ker jim razun Italijanov posebno strastni Nemci
kratijo njihove narodne pravice. Jugoslovani imajo že sedaj toliko razvito
slovstveno omiko, da se kakor popred našete dežele spričujejo, njih mladina
lahko in jako uspešno odgoja ne le v nižih, ampak tudi v srednjih in celo v
visokih šolah. In mi isterski Slovani smo ravno kri od taiste jugoslovanske krvi:

mi nismo kaka izmišljena narodna drhal, kaka izmišljeni na-
rod; to se je o nas le M. Stopinova peticija izmislila. Ali se bi
meni ne smejali Italijani in Italijenisimi rečene isterske peticije, ko bi rekel:
vaš isterski jezik ni ne čisto benesko, ne kako drugo lasko narečje itd., tedaj
si ne smete ustanovljati nižih in srednjih šol! Kakor se vi na italijansko slov-
stveno in drugo izobraženost opirate, tako vsaj vašim slavyanskim sosedom
ne odrekajte taiste pravice. In tu le mimo gredé omenim, da se naš slo-
vanski govor nikakor ne loči od književnega jezika dotičnega slovstva. Mi
smo gledé na to še dosti na boljšem od isterskih Italijanov.

Da bi mi za naše šole dostojnih učiteljev lože dobivali, kakor jih že
sedaj Italijani za dotične italijanske gimnazije dobivajo, dokazal bom v pri-
hodnje, v posebnem dopisu, ki bo govoril o „Primorskih gimnazijah“.

H koncu o tem odstavku le to še pristavim, da Italijani tu očitno
kažejo ali svojo nevednost in neumnost ali pa svojo strast in prekanjenost.

Kako so se Italijani s to prošnjo drznoli usiliti in očitno oklicati za
jedine prave tolmače in povernike vseh želja po njih zastopanih srenjčanov,
ne mislim razkladati na široko in dolgo. Da so Italijani s temi besedami
resnico pod mernik postavili, sami naj boljše vedo. Naj se vender spomnijo,
kako grdo so okoli moleđvali dotičnih podpisov; kako so v nekterih županij-
skih odborih bili prisiljeni pojem njih prošnje zakrivati ali še celo očitno —
legati, da so se dotični odborniki podpisali pod rečeno italijansko peticijo.
Kako razne so bile vaše zvijače

Čuditi se pa moram svobodoljubnim (!) Italijanom italijanske peti-
cije, kako dalje skoraj naravnost odrekajo isterskim Slovanom pravico v drugač-
nih prasanjih z resničnega, slovanskega stala razmere pojasniti in pravičnejših
njim ugodnejših naredeb prositi. Prošnje ali peticije vkladati je v vseh ustav-
nih državah tako občno priznana pravica, da jo nekatere ustave še očitno med
svoje paragrafe vrstile niso. Ker se ta pravica tako očitno slehernemu sama
ob sebi priznava, jo tudi državoslovci bolj natanko niso razpravljali. M.
Stopinu in njegovim pajdašem je morebiti le zato tako neznana, da jo Slo-
vanom odrekajo. Naj vendar njegova prebrisanost nekoliko „pretuhta“ k. v.
Mohlove: „Beiträge zur Lehre vom Petitionsrechte in constitutionellen Staaten“
v njegovi knjigi: „Staatsrecht, Völkerrecht und Politik, I. 229—280,“ zlasti
prve liste od 229 — 34. Če pa nemško več ne zna, naj seže po preslav-
nega Cormanina „Droit administratif, art. Petitions ali pa Paillet: Droit
publique français p. 1106 sq.“ kajti Italijana mu ne morem nijednega imeno-
vati, ki bi bil o tej stvari dostojno govoril.

H koncu že tako predolgega dopisa ne bom zagovarjal Sveteca, ki
je kazaje na njegov obljubljeni §. 19 med drugim tudi rekel, „da naj bi dr-
žavni zbor že zaradi državnih razlogov pritrdil njegovemu nasvetu“. Prav je
imel; pokazati je bilo le treba na premnoge isterskoitalijanske demon-
stracije od rudeče garibaldiave srajce noter do zastave žalostnice, ktere so bili
združeni primorski izseljenici 22. p. m. v Vidmu nad mestna vrata obesili!

Taka je prošnja nekterih isterskih italijanskih ali pomešanih mest in
trgov, ktera se bi nam radi pred svetom vrnila za izvoljene zastopnike is-
terskih prebivalcev. Koliko je ona zamolčala! Le z jedno besedico ni ome-
nila, da vsi isterski Italijani — pravi Italijani in potujčeni Slovani — skup
ne znašajo še $\frac{3}{10}$ — rečem tretje desetine vseh isterskih stanovalec!

Nam pa se obeta žalostna prihodnost, če se bo svršila po mislih in
nasvetih državnega zbora. Kakor je Pazensko prošnjo odbil že zaradi gole
doslednosti, bo priporočal ministerstvu tudi današnjo peticijo. Od tega dr-
žavnega zbora nimamo ničesar pričakovati, še tega se nimamo nadejati, da
bi nam djansko priznal prirojene — narodne pravice, ktere je sam s tako
medenimi besedami oklical v tako zvanih osnovnih postavah.

Deželna poslanca sta na nas popolnoma pozabila; ona dva zastopata
povsodi le interese Italijanov, za naše istersko — slovanske koristi pa še be-
sedice zinila nista. Česar se imamo nadejati od sedanjega svobodoljubnega
ministerstva, ki je jednega teh enostranskih poslancev — g. Vidulicha! pre-
svitlemu cesarju nasvetovalo za deželnega glavarja!

Sedanje razmere naše so res žalostne. Nasprotniki naši imajo v ro-
kah vso oblast. Narodnjaki! pa nikarte obupati; to bi bilo ravno tako ne-
spanetno, kakor nepristojno. Ko bi le ječaje roke sklepali, bi nikakor ne
zboljšali našega sedanjega stanja; ko bi k večem storili pred smrtjo, kateri
nikaka človeška delavnost več neiztrga njenega ropa. Tudi s tem se bi ne
pomagali, ko bi z možko modrostjo naše čelo grbančili in se le zaupali viši
previdnosti, ter protoče nesrečo sicer brez strahu pa z največjo lenobo prič-
kovali. Jaz vsaj, tu očitno izrečem, nisem nikoli posebno občudoval onih
rimskih svetovalec, ki so na svojih svetovalskih stolih mirnega srca Galcev
pričakovali. — Naša dolžnost timveč je, delati in napenjati se,
da bo bolje postalo. Obupati bilo bi še zmiraj čas, ko bi nam vse
spodletelo, ko bi na črnem nebu tudi zadnja zvezdica zgnila. Pa hvala
Bogu, tako daleč še nismo zašli! Treba pa je delati, zboljševati in se po-
ganjati za narodne pravice in to hitro, krepko in uspešno in vsestransko.
Zbujajmo narod iz trdnega spanja! slednji narodnjak naj v tem zmislju ne-
vtrudljivo dela v svojem krogu!

In milejša prihodnost bo naša.

Iz Negove. P. J. Dopis iz slov. goric v „Slov. Narodu“ od 30.
aprila t. l. št. 13. pod napisom „učiteljeva volitva v Negovi“ je po našem
prepričanju bolj služil nekaki zavidnosti starejšega učitelja proti mlajemu, nego
resnici in koristi Negovčanov. Gotovo je, da ni celo prav, ako se pri volit-
vah starejih učiteljev pozabi; ali občine po sedanjem duhu ne gledajo na
starost, ampak volijo učitelja, kateri je razun drugih potrebnih lastnosti v vsa-
kem šolskem predmetu dobro izurjen, kateri se ne baha s samo narodnostjo,
ampak po narodnem duhu in čutji v šoli vsestransko koristi — če tudi na
tihem. Previden učitelj se bo tega načela vedno držal, na me mesto, da si
po svojem obnašanju mnogo srditosti in sitnosti brez koristi za narod na
glavo nakoplje in z narodnim preprirom večnemu židu enak od župe do
župe potuje, v šoli z vso močjo in ljubeznijo v narodovem, pa tudi v dru-
gem nam zelo potrebnem jeziku podučeval; saj tudi postava tako tirja.

Kar se tiče učitelja, ktereга so bili Negovčani izvolili, naj povem, da je že odstopil, ko ga je g. ? v „Slov. Nar.“ grajal, in da bo toraj vsem 13 prosivcem zopet dana prilika oglašiti se in svoja spričevala, a ne le krstnega lista odboru poslati. Nesreča pa bi ne bila tolika, kakor si jo mala g. ?, ko bi bil tudi A. R. ostal učitelj negovski. A. R. je izprašan učitelj glavnih šol, je častno služil v Ljutomeru (učil v 4. razredu) v Mariboru (v 4. razr.), je učil kot pomočni učitelj na mestni realki v Celji; Kjer je podučeval tudi v slov. jeziku in opravlja zdaj brez pritožbe svojo službo in dolžnost na glavni šoli v „Slov. Gradu“, morebiti bolje, ko marsikdo drugi.

Iz Peterburga. [Konec.] Zdaj pa še nekaj o peterburško-moskovski železnici. Vlada jo hoče prodati. Prašanje je: komu? Kupca se ne manjka, kajti ta železnica mnogo dobička obeta. Kupci so: tako imenovano „Veliko društvo ruskih železnic“ (Francozi, katerim se ima zapad zahvaliti, da še nimamo železnice iz Moskve v Krim), Amerikaneec Wynaus, ki pri nas ni posebno obrajtan, in pa domače moskovsko društvo. Rekel bi vsak: dajte jo onemu, ki vam več ponuja zanj. Naj več, veliko več, ko tujci, ponuja domače društvo. To pa je, za tiste ljudi pri našem dvoru, ki imajo, žalibog, pri nas naj več o železnicah govoriti, naj več zadrega; kajti oni domačega društva kratko in malo nečejo. Vili so jo in vili, da bi Francozom železnica v roke prišla; pravijo, da so s francozskim društvom na skrivnem kupčijo že sklenoli. Ko se je zvedelo, so naše novine hudi krik zagnale, in tako so naši časnikarji na noge stopili, da je celo Mayendorffe, Adlerberge in Valujeve osupnoli. Še menda ni vse zamujeno. Vihar narodnega mnenja podere Valujeva! in glej! naenkrat počí glas, da bi vendar utegnoli domače društvo to važno železnico dobiti. Udje tega društva so sledeči Moskovčani — naj bogatejši kapitalisti, obrtniki, trgovci, podvzetniki, žitni kupci, posestniki zlatih rudnikov itd., namreč: Knez A. Ščerbatov, Ljamine, J. Mamontov, Rimin, Šipov, Gubonin, Kazakov, Gorbov, Ašenbach & Kolly mlajši, Rukavišnikov, Semjanikov, Polétika, Buktjejev, knez G. Ščerbatov, Kononov, Pervušin, Komnino-Varvatei, Malutin, Sava, Morozov in sin, Soldatenkov, Kanšin, V. Jakunčikov, A. Mamontov, Alasin, Goljaškin, Žuvralet, Pegov, Rebikov, Košelov, Farasov, Lepjoškin, Neukov, Ikonikov, Zolotarev, Voronin, Bazilevski, Weisberg, Pesikov, Ovsjanikov, Tretjakov & Konšin, Sinovi Petra Botkina, Sinicin, Sevastjanov, Spiridonov, Verhoveev, Gubin, Ananov, V. Mamontov, Blinov, Trapeznikov, Matjejan Borisovski in sin, Miljutin, Kuznecov, Košalov, Kokorev. P. S.

Naj novejša novica o železnicah je ta, da je orelsko zemstvo dobilo privoljenje napraviti železnico iz Orela do Liven, 30 vrst dolgo. To bi bilo na pol pota iz Orela v Voronež. Ni tedaj dvombe, da se bodo brž tudi druge polovice podstopili. Po tem takem bi se železnica, ki bo peljala od baltiskega morja naravnost do Volge (v Kamišin) pred zgotovila, kaker smo se sami nadjali. To bi bila zdaj naj daljša evropska železnica; iz Rige do Kamišina je tako daleč, kakor iz Trsta v Stockholm.

Politični razgled.

Zbornica poslancev je po dolgem besedovanju dokončala posvetovanje o svobodnem odvetništvu. Dolg čas je očividno in teško nadlegoval zbornico. Zopet in zopet se je zaukazalo ravnalec obotavljati poslance v točariji opominjati, da jih je zaradi glasovanja v zbornici treba, in vendar je odhajal, kdor je mogel. V seji od 12. t. m. se je sprejela postava o porotnih sodbah in o imenikih porotnikov po nasvetu odborovem. Greuter je nasvetoval, naj ne daje 20 gold. davka, ampak aktivno in pasivno volilna pravo srenjsko pravico do porotnikove časti. Herbst mu odgovarja, da tunc gre za kako politično pravico.

Proračunski odbor je sklenol: Primanjkljaj se ima naložiti državnim upnikom in drugim državljanom, ki morejo še kaj davka plačati. Tekoj se ima končno rešiti vprašanje o nadačenju obresti od državnega dolga in o unifikaciji drž. dolgov.

„A. A. Ztg.“ dokazuje, da na razdvoju med Beustom in cisalajtanskim ministerstvom ni resnične besedice. Vederemo!

Komisija, ki je izdelala osnovo brambovske postave od Ogrov zavržene, sešla se je po želji cesarjevi na novo, da izreče svoje mnenje o ogerski osnovi. To osnovo razglašja zdaj Klappa, kandidat za ogersko brambovsko ministerstvo, v glavnih načelih: 4 letna služba v orožji, 6 let reserve, 2 leti deželne brambe. Deželna bramba je pokorna ogerskemu ministerstvu. Klappa je z osnovo zadovoljen, zanesljivo znamenje, da o armadini jednoti ni v njej duha ni sluha.

Na podnožji gore Rip se je zbralo 10. maja kakih 20,000 českih prebivalcev iz več kakor 7 okrajev. Predsednik skupščine g. dežel. poslanec Kratochvil razloži namen skupščine namreč protovati zoper davek na premoženje.

g. Benda predlaga, da se Nj. veličestvo prosi za odpravo krivičnega volil. reda; g. Pražak, da skupščina izreče, da imajo obveljavo starodavne pravice zemlje česke; g. Spindler konča s predlogom, da se sklene resolucija, koja je že imel pripravljeno g. Janda. Vkljub predstojniku se je prebrala in sklenola. Ona ima sl. poglavja: 1. zdajni krivično sestavljeni dež. zbor se ima razpustiti. 2. da se nove volitve razpišejo na podlagi vseobčne pravice do glasovanja in 3. da tako izbrani zbor napravi ustavo za Česko z enako samostalnostjo in svobodo, kakor jo ima Ogerska.

Dalje se je sklenolo, da se osnuje politično društvo na narodno-demokratski podlagi, da se v ta namen izdava organ s temi načeli, in da se voli odbor, ki vse to poskrbi. Čuti je, da bode še mnogo drugih okrajev na Českem napravilo enakih velikih skupščin. Ali bodo zdaj pač vmolknoili tisti časniki, ki vedno trdè, da česki narod in njegovi voditelji hodijo razna pota!

Slovani v Mariboru bodo, da pokažejo vsaj dušno solidarnost, ker nam je lagodna politika razdrila za zdaj politično, obhajali ta dan z besedo

v Čitalnici, h kateri se vabijo vsi gg. udje in drugi gosti. Nadjamo se, da ne bodo zaostale druge čitalnice slovenske ter pokazale in naznaile vrlenu narodu českmu, da je dan veselja českega, dan veselja vsem Slovanom!

„Tgb.“ pripoveduje, da bode postal ces. namestnik na Moravskem dosedajni deželni maršal knez Adolf Auersperg, in ko bi ta ne hotel prevzeti, graf Than, ki je bil nekdanj česki deželni odbornik. — Na dalje pripoveduje, da je število predlogov pripravljenih za deželni zbor toliko, da bo zasedanja trajalo kaci 6 tednov.

Iz Carigrada se brzojavlja: Sultan je danes (10. t. m. odprl državno svetvalstvo.

Colni parlament v Berlinu je potrdil kupčijsko pogodbo z Avstrijo, Pravijo, da se snideta pruski kralj in francoski cesar.

Odkar je česki narod žalostni osodi pri beli gori zapal, se ni doživel take svečanosti, kakoršna se bode ta dan napravila. Česki lev, o katerem se je že mislilo, da je šel v grob, se je prebudil in stoji na krepkih nogah, ter pričakuje večje slave, lepše prihodnosti. Česki jezik, ki je bil že po kočah zaničevan, je zopet pognal nove kali in razcvetel je v lepo književnost. S književnostjo se je pa zdramil genij umotvorov. Naj krasnejša betva med temi bode omenjeno gledališče, hram muze, hram Talije, večni spominek čehoslovanske umetnosti. Slava in napredek Čehov je tudi naša slava, naš napredek, zatoraj vskliknemo z radostnim srcem našim bratom Čehom „Slava“.

16. t. m. bode položen temeljni kamen českmu narodnemu gledališču. To bode dan veselja, dan slave, dan spomina.

Javne dražbe 15. maja.

Krajnsko: I. izv. drž. Gerlicevo pos. št. 3, pri okr. ur. v Bistrici zar. 86 gld. 88 n.; cena 2200 gld.

I. izv. drž. Bučarovo pos. pop. št. 257, ad Cptl. Herrschaft Rudolfs-werth, pri okr. ur. v Novomestu; cena 6500 gld.

I. izv. dražba Petelinovo pos. urb. št. 42, pri okr. ur. v Ribnici zar. 200 gld.; cena 3086 gld. 50 n.

Sop. I. izv. drž. Nemaničevo pos. let. št. 1402, pri okr. ur. v Metliki zar. 51 gld. 60 n.; cena 510 gld.

I. izv. drž. Logarovo pos. urb. št. 1052, Adelsberg pri okr. ur. v Postojni zar. 202 gld. 52 n.; cena 2349 gld.

16. maja.

Krajnsko: I. izv. drž. Kapel-ovo posestvo urb. št. 24, pri okr. ur. v Postojni; cena 190 gld.

Prest. III. izv. dražba pos. Andreja Kovačiča pri okr. ur. v Ložah zar. 210 gld.; cena 629 gld.

Izv. drž. pos. Antona Vesela zem. kn. Gottschee tom. XXVI, fol. 3572 pri okr. ur. v Kočevji; cena 625 gld. in prem. bl. 166 gld. 75 n.

I. izv. drž. pos. Ivana Hluparja zem. kn. fol. 59, tom. VI Arnödt pri okr. ur. v Črnomblu zar. 63 gld. 39 n.; cena 1500 gld.

Štajersko: I. izv. drž. Štribernjeva pos. urb. št. 58 in 96 ad M. St. Lorenzen pri okr. ur. v Mariboru; cena 7515 gld.

Književni oglas.

Podpisana mislita izdati svoje pesni v obsegu petih tiskanih pol, zvezek po 20 soldov, ter vabita vljudno podpornike slovenske literature na obilno naročbo.

J. Mahorčič, L. Jurjev,
dijaka v Novem mestu (Rudolfswerth).

Drnajska borza od 13. maja.

5% metalike	56 fl. 15 kr.	Kreditno akcije	118 fl. 89 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov.	56 fl. 90	London	116 fl. 60 kr.
5% narod. posojilo	62 fl. 65 kr.	Srebro	114 fl. 65 kr.
1860 drž. posojilo	80 fl. 30 kr.	Cekini	5 fl. 57 1/2
Akcije narod. banke	70 fl. 2 kr.		

Knjigotržno naznanilo.

Podpisani si dovoljuje p. n. občinstvu, posebno prečastitemu duhovstvu naznanjati, da je v Gradu, na škofovem trgu (Bischofplatz Nr. 153) odprl kupčijo z raznimi knjigami in časopisi, (tudi slovenskega slovstva), razun knjig cerkvi in državi nasprotnih. Dobivajo se tudi molitvene bukve in knjige za poduk, breviari itd. Prizadeval si bode častitim kupcem in odjemnikom vrlo postreči, tedaj prosi za obilno naročbo

Ulrich Moser,
knjigotržec.

(14)

Mноголетна prodajalnica pri

TKALCU.

Vsem kupovalcem in odjemnikom, ki so do zdaj kupovali sukno, platno, robce in drugo manufakturno blago v moji prodajalnici, ki že obstoji više od 40 let in je po domače znana pod hišnim imenom „pri tkalcu“, v Graskem predmestji, naznam v obrambo kakih pomot, da stoji moja prodajalnica (štacuna) na svojem dosedanjem mestu in da ni v nikakoršni zvezi ali dotiki z novo, v sosesčini nastalo kupčijo, ki si je prilastila moje hišno imé.

V Mariboru aprila mesca 1868.

Jožef Wundsam,
kupec z manufakturnim blagom.

✱10

Tiskar Eduard Janžič.